

Подобна М. В.

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного уні-
верситету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Задаля Д. К.

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНЦІВ НА ВОЛОДІННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ

Україна – єдина держава в Європі, у якій не вирішене питання законного продажу та носіння вогнепальної зброї, хоча сьогодні володіння українцями вогнепальною зброєю є вкрай важливим питанням.

Актуальність цієї теми пояснюється тим, що зараз у нашій державі зростає рівень кримінальної обстановки, про це свідчить велика кількість учинення злочинів серед населення з використанням вогнепальної зброї. Унаслідок збройного конфлікту на сході нашої країни проблема загострилася. Нестабільна політична ситуація призвела до обігу нелегальної зброї.

Конституцією України визначено право на самозахист, яке регламентує вживання заходів для збереження особистого життя та захисту здоров'я, а також життя або здоров'я сторонніх людей, але не визначає конкретних засобів, за допомогою яких може здійснюватися це право: «Кожна людина має право захищати особисте життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань» [1]. ККУ визначає право на необхідну оборону із застосуванням у межах дотримання умов правомірності вогнепальної зброї [2]. Оскільки зброя є одним зі знарядь захисту, суспільство турбує питання її легалізації.

Жодного із зареєстрованих за декілька років у парламенті проєктів законів щодо законного продажу та носіння вогнепальної зброї так і не було ухвалено. Причиною неприйняття закону є зростання кількості правопорушень. Контроль озброєння в Україні здійснюється на неналежному рівні. Нелегальне придбання зброї з кожним роком зростає. На «чорному ринку» зброя стала більш доступною. Після виникнення конфлікту на сході України на таких ринках вогнепальна зброя стала більш розповсюджена.

Правоохоронці не підтримують надання громадянам права на вільне володіння вогнепальною зброєю. Узяти, наприклад, усім відому трагедію в м. Дніпро (убивство двох поліцейських).

Для більш детального аналізу права українців на вільне володіння вогнепальною зброєю варто враховувати як позитивні, так і негативні аспекти. Візьмемо для прикладу закордонні країни.

У США громадяни мають право володіти вогнепальною зброєю, і це право закріплено на конституційному рівні. Вогнепальну зброю громадяни США використовують у вільному доступі, на 100 громадян налічується 90 одиниць зброї. Саме тому, що користування вогнепальною зброєю дозволено, можна спостерігати велику кількість масових убивств, значну частину яких учиняють в навчальних закладах, на вулицях. Здебільшого вчиняють їх люди з психічними розладами або такі, що перебувають у стані стресу [4].

Однією з найбільш озброєних країн світу вважається Швейцарія, яка налічує на 100 осіб 46 одиниць зброї. Такий показник виявляє найнижчий рівень злочинності в країні. Громадянам Швейцарії дозволяється мати вогнепальну зброю, але відповідальність лежить на самих громадянах, яких у разі необхідності можуть мобілізувати в будь-який момент. Усі громадяни, які досягли повноліття, можуть придбати будь-яку вогнепальну зброю без жодного дозволу.

У Франції на 100 громадян налічується 32 одиниці зброї й дозволено зберігати вогнепальну зброю для самозахисту лише вдома. Приховане носіння зброї дозволено лише 10 % громадян Франції, які обов'язково проходять медичний огляд і перевірку поліцейськими один раз на три роки.

У Німеччині на 100 осіб налічується 30 одиниць вогнепальної зброї. Із 1928 року в Німеччині дозволено мати при собі зброю, якщо громадянину виповнилося 18 років і він має довідку про психічний стан і фізичне здоров'я [3].

Огляд показує, що позитивним аспектом законного володіння зброєю є те, що в деяких країнах насправді спостерігається зменшення рівня злочинності. Негативний – це масові вбивства, які ми спостерігаємо у США.

Які ж потрібно навести аргументи на користь володіння українцями вогнепальною зброєю для самозахисту? Насамперед, Основний закон держави надає право кожному громадянину захищати своє життя. Заборона вільного доступу українців до вогнепальної зброї є порушення принципів демократії та Конституції України.

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Тодика Ю. М. Конституція України: проблеми теорії і практики: монографія. Харків: Факт, 2000. 608 с.

4. Шаповал В. М. Сучасний конституціоналізм: монографія. Київ: Юридична фірма «Салком», Юрінком Інтер, 2005. 560 с.